

Kratkočasen in podučen list za slovensko ljudstvo.

List 7.

V Celovcu 10. aprila 1870.

Le. of. I.

Miha Brtoncelj

in njegove čudovite dogodbe po svetu.

(Spisal Andrejčekov Jože.)

(Dalje.)

6. Miha Brtoncelj v službi.

V Špitalskem gradu je stanovala stara vdova nekega stotnika, ki se je že bila naveličala mestnega hrupa ter se preselila tu sèm, da bi uživala mir in pokoj na samoti.

Bila je ženica sicer majhne postave, pa tem bolj rejena, in njena edina družabnica je bila kuharica Liza, kateri sta tudi špitalsko podnebje in dobra hrana precej teknila, da se je skoraj smela meriti z gospodinjo.

Za Brtonceljna je bila ta služba kakor nalašč, in je bil iz vsega srcâ hvaležen žganjarju Škrabcu, da ga je pripravil h kruhu. Dela je bilo malo, ker je bilo vse zemljišče v najemu, samo dva konja je čedil in krmil dan na dan, drugokrat pa pogonal in lenival. Gospâ je bila res dobra ženica, vsakih štirinajst dni je komaj enkrat prišla v hlev pogledat, če sta še obâ konja živa in zdrava, vso drugo pa je prepustila Mihčevi bistri glavi. Mihec bi bil imel toraj že na tem svetu nebesa, ko ne bi bilo pri hiši kuharice Lize, ktere ni mogel žive trpeti. Ta je vse kote oblezla, vtikala se v vsako reč, če je tudi ni razumela, in vse je hotela bolje vedeti, nego Miha. To ga je jezilo, in mnogokrat jej je povedal ktero v zobe, kar Liza, prva oseba v gradu poleg gospé, ni mogla kar nepožvečeno požreti. Kavšala sta se toliko časa, da je bilo slednjič kuharici preveč in zatožila je jezičnega in neubogljivega hlapca pri gospej, ter ga ondi tako očrnila še z lastnimi domišljijami in pridevki, da je pobožna gospâ večkrat roki sklepala in izdihovala, kako more vendar človek tako hudoben biti. Ni čuda, da je moral potem Brtoncelj tudi od gospé marsiktero debelo požreti; in vse to le zaradi kuharice Lize. Zato jo je pa tudi sovražil, kakor trn v preti.

Brtoncelj bi se bil večkrat dolgočasil, ker se v gradu ni bilo z nikomur nič zneniti: z gospó ne, ker je skoraj nikdar ni bilo iz sobe, in s kuharico ne, ker je ni mogel videti. — Ali sreča Kranjca nikdar ne zapusti, pravi pogovor, in tudi Mihec je našel prijatelja, ki je bil po njegovem mnenji vreden zlatega denarja.

Koj pod gradom v majhni leseni koči je stanoval mizar Stanislav Pludrakovski. Ta človek je prišel pred nekaj leti, ne vemo po kaki naključbi, iz Poljskega na Slovensko, ter se v tej neprijazni dolini vdomačil. Ker pa je bil neozenjen in ni imel za družega skrbeti, ko sam za-se, zato se tudi ni dosti pečal z delom.

Tega možâ si je Brtoncelj izvolil za svojega tovarša in marsikak večer sta v krčmi presedela, Poljak pri steklenici žganja, Brtoncelj pa pri vinu, ker ni

žganja rad pil. Miha pa ni tega možâ samo ljubil, temuč tudi špoštoval, ker zdel se mu je neznanu učen. Koliko lepega mu je vedel povedati o tujih krajih, o poljskih puntih, ko so nabrušene kosé mesto trave kosile bradate Ruse. Kaj takega Brtoncelj še nikdar ni slišal, zato se mu pa tudi ni škoda zdelo, plačati kake bore v poboljšek prijateljevemu grlu.

Neko nedeljo zjutraj je Miha pridno snažil konjsko oprego in mazal kolesa. Gospâ se je namenila s kuharico Lizo, brez ktere ni šla nikamor, na Štajersko v Mozirje, kjer je imela nekega znanca, premožnega posestnika. — Ko je bilo vse v redu, ogleda tudi sam sebe, če ni pruštof umazan, črevlji rujavi in klobuk prašen. Ko se je tudi o tem popolnoma prepričal, vteknil je za klobuk velik rožmarinov šop, ki ga je s koreninami vred izruval v vrtu ne pomišliviši, kaj bo Liza rekla, ako zapazi to tatvino. Pa kaj je bilo Mihcu danes tega mar. Ako človek gospodo vozi, se mora vendar nekoliko našopiriti, da ljudjé vsaj vedó, da je grajski hlapec in kočijaž.

„Kam pa pojdeš, Miha?“ ogovori ga Pludrakovski, ki je ravno prišel iz za vrta sèm in videl hlapca tako nališpanega.

„E, gospó popeljem na Štajersko, pa kuharico. Danes bo pijače, če Bog dá, hej!“

„Kaj pa bo doli?“ vpraša mizar dalje.

„Ne vém, zna biti se bodo možili, ker so mi rekli vso konjsko oprava osnažiti in olikati. Gospóda so čudni ljudje. V mladosti krog šemarijo, na starost pa jim pride še-le možitev na mar. — Jaz le tako pravim, za gotovo ne vém, ker mi niso nič rekli o tem.“

Med tem pogovorom se odpré okno v zgornji sobi, — mizar odide in stara gospâ zakliče doli: „Miha, sedaj pa le naprezi, pojdemo koj!“

„Že prav, gospâ, — ali čem napreči staro veliko kočijo?“

„Tepec, kaj bom z ono staro omaro počela, da se mi bodo ljudjé smejali,“ huduje se gospâ, „novi koleselj naprezi, pa samčnega konja, veš!“

„Moj ruha!“ mrmrá Miha z glavo majaje, „novi koleselj in samo enega konja! Saj se mora vse polomiti. Takova teža, cesta pa slaba, saj bi komaj bilo, da bi véliki voz napregel.“ — Pa kaj je hotel? Gospej ni smel ugovarjati. Razen tega mu pa tudi nič mar ni bilo, naj se polomi ali ne, saj ne bo on škode trpel.

Nekaj trenutkov pozneje je voziček že drđral po cesti in Miha je vedno gledal po kolesih, kdaj se bo ktero razsedlo, ali pa se os podala. Ne dolgo potem sreča kmeta, ki je peljal poln voz desk po cesti.

„Kdo se bode ognil?“ misli si Mihec. „Jaz ne, ker imam gotovo teže naloženo, nego ta. Bes te plentaj, naj se le ta ogne.“ Pa uni je menda tudi tako mislil, in prišla sta že blizo skupaj. — „Nó, boš zapeljal v stran!“ zakriči uni nad njim.

„Zavozi ti, ker imaš manjšo težo,“ odvrne Miha

in vozi dalje. — Voznik se nasmeje, mahne z bičem po Mihatom konji in ta skočivši vprek, zadene ob nasprotni voz in koló pri koleselju se razdrobi.

Hudi krik predrami Brtonceljna, ki ni koj vedel, kaj se je zgodilo. Gospá je hudo sopla in stokala pod neizmerno težo kuharičino, ki se je zvalila na-njo. — Miha bi bil sedaj iz srca vošil, da bi se bilo narobe zgodilo, da bi bila hudobna Liza vso gospejno težo imela na sebi.

„Nó, gospá, ganite se, ganite! ali ste si nogó zvilí, da ne morete vstati?“ prigovarja Brtoncelj in spravlja težavno ženo na noge. „Saj sém vam pravil, da vzemimo staro kočijo, ki je bolj močna. Tako krepelce se koj potere, da le veter pihne va-nj, kaj pa bi se ne pod tako težo.“

„Gospá samega strahú ni mogla govoriti, le posamezne besede je stokala, ki so vse letele, kot ostre puščice, na okornega hlapca. Ta pa ni imel časa poslušati bahnic, posebno kuharice ne, ki je najhujše klepetala in Mihata zmerjala, da je zaradi njegove okornosti raztrgala in umazala pražno obleko in zraven si še nos potolkla, da jej je jel otekati. Brž je spravil potrti koleselj domú in pripeljal staro kočijo, ki je bila prostorna, kakor Noa-tova barka. V pest se je smejal Lizi, kateri je krvavel nos.

Začetek je bil koj nesrečen, Bog vedi, če bo prihodnost boljša! —

Po dolgi težavni vožnji so vendar slednjič priromali v ljubo Mozirje. Obstanejo pred veliko hišo, kjer je stala na dvorišču visoka lipa, in gospá ukaže Mihetu, naj spravi konja v hlev, potem pa lahko gré, kamor hoče do večera.

Brtoncelj je menil, da mu bodo koj s polnim bokalom prisvetili na mizo, ali kako se mu je čelo zgubančilo, ko je prinesla natararica samo maslec in še ta ni bil čisto poln. Brtoncelj je čakal in čakal mislé, da še kaj pride, da je bilo to le za poskušnjo, ko pa vidi, da zastoj sedi, pobere kopita natihoma hudovaje se nad gospodarjem: da je skopuh, ki se za vsako kapljico vina trese, kakor bi mu bila na sreču zrasla, in pobriše jo druge kréme iskat, kjer bo za svoj denar pil ter se ne zanašal na tuje dobrote.

Kmaló je bil Miha v veseli družbi krepkih Štajercev, ki so ga pili na vse pretrganje. Od vseh krajev so ga klicali pit in preden mu je bilo mogoče poklicati si svoj poliček, bil je že čisto pijan.

Noč se je delala in Brtoncelj jo pobere iz kréme poiskat vozá in konja. Pa bodi si, da so ga slabosti zmogle, ali pa da je zgrešil pravo hišo, nakrat je zašel v velik vrt in ondi v skrivnem kotu se zvalil v travo, da bi si odpočil, ter sladko zaspal.

Mračno je še bilo, ko se zbudi in sam ni vedel, je-li jutro, ali še-le noč nastaja. „Sedaj bo že vsaj čas, da pojdemo domú,“ misli si; „bil sem menda nekoliko moten, da sem tako brž zaspal.“ — Iz teh misli ga kmalo prebudi trdi glas velicega možá z motiko v roci. — „Kaj iščeš tod po vrtu?“ vpraša.

„Nič — spal sem, sedaj pa grem napreč, da pojdemo domú. Koliko bo pa že ura? je že zvonilo avemarijo?“

„Nikar se ne delaj bolj neumnega, nego si. Meniš, da ne vém, kaj si tukaj iskal? Česplje si mi kradel pa hruške, stavim, da si jih. Že dva večera zasledujem tatú, sedaj pa mi pride nenadoma v roke. Le hodi z menoj, da se bolje pomeniva!“

„Jaz hruške kradel? Mar so mi vaše hruške; še

ne pokusim nobene ne, ker mi je tako slabo v želodcu po prejšnji pijači. Če sem spal ondi-le v travi, menim, nisem nobene škode storil, saj ne ležejo pute jaje va-njo, da bi jih pomečkal.“

„Prazen izgovor. Le kar pojdi, če ne, bo druga pela!“ Dedec nameri motiko, pa Miha je bil urnejši. Izpuli mu orožje ter ga vrže čez plot, svojega nasprotnika pa položi podolgoma na tla in zapusti vrt.

Ko pride v hlev, ni bilo ni konja ni kočije več. Ves prestrašen teče k gospodarju, ki je ravno vstal in prišel na prag, — ter ga popraša, kje so gospá, da se bodo domú peljali.

„O ti revše ti!“ se uni smeje. „Po vsej vasi smo te iskali, pa ni te bilo nikjer, zato je moral moj hlapec gospó domú peljati.“

Sedaj še-le je spoznal Brtoncelj, da je nekoliko predolgo spal na vrtu. Voz je oddrdral in drugega mu ni kazalo, nego peš napotiti se domú. Po poti je na vse kraje premišljeval, kaj bi se nalegal gospej, da ne bi ga zmerjala ali pa iz službe spodila. Pa gospá bi se že dala potolažiti, ko bi le Lize ne bilo, te prebite Lize, ki mu vedno toliko prizadene.

Poldne je že odzvonilo, ko pride Brtoncelj v grad. Gospá je sedela pri mizi in počasno povživala svoje kosilce, ko stopi Miha v sobo s klobukom v roci. — Pogleda ga spod čela, grozno grdó se držé in vstavši od mize, pravi mu jezno: „Miha! tu imaš svoj zaslužek, sedaj pa le pojdi, kamor ti je ljubo, jaz te ne potrebujem več.“

„Ovbe, gospá, pa vendar ne. — Ne bodite hudi, nekoliko sem se zamudil, in ko pridem, ste jo pa že odmaknili. Saj bi bil tekel za vami, pa sem vedel, da vas ne dohitim, ker kobileca precej urno teče.“

„Ne potrebujem nobenega izgovora. Ni dosti, da si mi voz potrl, sedaj mi pa še tako neprijetnost napraviš, da moram drugega hlapca iskati, ako se hočem domú peljati. — Tu imaš denar, sedaj pa le pojdi!“ In pomolivši mu v papir zavite denarje v roke, sede zopet na prejšnje mesto.

Brtoncelj je še nekaj časa stal pri vratih in držal za kljuko mislé, da si gospá morda kaj premislijo, ko pa mu ne érhnejo nobene besedice več, spravi se počasi vèn ter gré naravnost v hlev, kjer je imel svoje premoženje.

„Ti pošast ti!“ tako je režal Miha. „Tega mi ni nihče drugi naklepal, nego ona debela baba. Da bi si bil zlomek vrat zvil, vrat, ne pa samo nos potolkel, nič bi je ne bilo škoda. In kaj mi stara vse očita, da sem jej voz potrl. Kaj sem jaz vzrok? Kaj bi se ne polomil, če se tako breme na-nj vsede, kakor bi se celi svet na-nj zvalil!“ —

Pospravil je svoje reči zopet zkupaj in se poslovil za vselej pri gradu. Mahal jo je na ravnost v krémo, ker ondi je vedel, da dobi svojega prijatelja mizarja, kteremu bo potožil svoje križe in težave.

Mizar Pludrakovski je res sedel v krémi nekako kisló se držé. Steklenica namreč je stala prazna pred njim, in to ga je žalilo. Ko pa Brtonceljna zagleda, razpršé se nakrat oblaki z njegovega čela in solnce radosti mu je sijalo iz oči. — „Saj sem vedel, da boš prišel!“ ogovori Mihata. „Ti si vendar še kaj vreden. Glej! prazno steklenico imam, po grlu pa me še vedno žgeče, reci krčmarju napolniti jo, tebe bo ubogal.“

„Ljubi moj, jaz sem danes nesrečen; ti ne verjameš,“ pravi Miha in žalostno pobesi glavo sedši k svojemu prijatelju.

"Nesrečen? — I kaj pa se ti je hudimana pripetilo? — Saj si včeraj svojo staro možil po Štajerskem, je vsaj kaj dala za vino! — Nič se tako pusto ne drži, bo že prešlo, saj vem, da te glava boli po večrajšnji pijači, štajersko vino je močno."

"Ko bi bilo le to! Vino je res vsega vzrok, še več pa ona prebita bunka Liza. — Pomisli si živa duša, gospá me je izgnala iz službe!"

"Iz službe?" čudi se Pludrakovski.

"Dá, izgnala me je. Poslušaj zakaj!"

"Na to mu vse pové, kako je bilo.

"Miha!" pravi po kratkem premišljevanji mizar, "nič se ne boj, ni že vse izgubljeno. — Meni se je tudi že pristudilo to puščobno životarenje v tej dolini. Še brakeljček "vódko" ne morem brez skrbi izpiti, tako me tare revščina. O kako vse drugače je pri nas na Polskem! Tam se dá prosto živeti, kakor ptiček pod nebom. Kakovi korenjaki smo bili včasih, ko smo se zbirali na Krakovskem mostu in peli:

Jeszeze Polska nie zginęta,

Póki my zyjemy;

Jeszeze wódka nie skwasniata,

Póki je pijemy.

O! kar srce mi poskakuje, kedar se spominjam srečnih ur! — Nič — na Polsko zopet pojdem, pa bo! kdo se bo tukaj ubijal za prazni nič."

"Če je tam tako dobro, zakaj pa si sém prišel?" pravi mu Brtoncelj smeje se.

"Zakaj sem prišel? ker sem bil prismoda, kot marsikdo drug. Hotel sem goloba vjeti, pa mi je še vrabee všel. — Moj stric mi je pisal, naj pridem k njemu v Ljubljano, kjer bom imel dosti dela in dober zaslužek. Jaz ga res ubogam in grem, pa dospem tje-kaj, ležal je stric že pri sv. Krištofu, jaz pa sem bil zapuščen na tujem brez vse pomoči. Po naključji sem prišel tukaj sém v grad razno orodje narejat, in ker nisem vedel drugam, ostal sem v tej dolini vedno pričakovaje, da se časi zboljšajo. — Sedaj pa ne bom čakal več, kar nazaj v Krakov pojdem med svoje stare tovarše, ki vém, da me bodo veseli ter me radi sprejeli v svojo družino. — Miha, pojdi še ti z menoj, boš videl, da se ne boš kesal!"

"Kaj pa bom jaz delal ondi, ker ne umem nobenega rokodelstva?"

"Oj, delal! — dela dovolj: Služit greš za hlapca h kakemu graščaku, in imel bodeš takovo življenje, da ti bo veselja srce poskakovalo. Kaj meniš, pri nas niso graščaki taki samotarji in pusteži, kakor tu pri vas, oni se vedé drugače obnašati. Vedno gredó po veselicah, in koticjaž dobi denarja, da je grdó."

Mizarjeve priliznjene besede so Brtonceljna omamile, posebno, ker ni imel kam iti, domú pa ni hotel. Samo dolga pot, ta ga je skrbelo. Pa mizar ga je zavrnil malomarno: "E, kaj te bo to skrbelo; Bog bo že dal in dobrí ljudjé. Čisto suha pa tudi ne pojdeva: jaz prodam svoje orodje, ti si pa tudi nekaj dobil od svoje gospodinje. — Da le tje prideva, potlej je strah v kraji."

Za odhodnjo sta ga pila do trdne noči, potem pa šla na mizarjevo domovje, pospravila in poprodala ondi vse, kar se je dalo, in ko je napočilo tretje jutro, koračila sta že oba dva po prašni cesti iskat boljše dežele, kjer bi se dalo brez truda živeti. Srečno pot! —

(Dalje prihodnjí.)

Srenja pod lipo.

Osma nedelja.

(Dalje.)

Učitelj nadaljuje: Za obdelovanje pšenice naj se izbere taka njiva, ki ima čisto in rahlo zemljo. Tudi v bolj globokej zemlji se pšenica navadno bolje obnese, nego réž, toda mokrota jej ravno tako škoduje, kakor réži, če se pa še trava, posebno tako imenovana ostrica, med pšenico zaraste in bohotá, po tem se tudi na obilne pšenične pridelke zanašati ni treba. Pšenica ljubi prostost ter ne trpi nobenega oviranja v svojej rasti; ako tedaj trava ostrica med pšenico raste in jej svetlovo ovira, se pšenica v tem položji nikakor povoljno razvijati ne more, raste siromašno in revno, in ostrica jo čestokrat popolnoma zamori.

Hrastovšek: Res je temu tako; ko bi le te nadležne trave ostrice ne bilo! Meni vsako leto med pšenico mnogo nadleže dela in mi tudi dokaj kvara naredi.

Groga: Ostrica, to je menda pahovka; po nekterih krajih jej tudi metlica pravijo.

Učitelj: Te trave je mnogo plemen in jo po različnih krajih tudi različno imenujejo. Raste povsod ob rekah in potokih, po močirnih, mlakah in mokrih travnikih. Ima plazečo koreniko, ki poganja posamesne bilke in prav obilno vlaknatih koreninic, ki delajo rahlo rušo. Cveté meseca rožnika in malega srpana; zori navadno velikega srpana in kimovca, ter zraste 1 do 3 čevlje visoka.

Župan: Po vseh močirnih krajih se te trave prav obilno najde, zarad tega je treba skrbeti, da se močirne njive, na ktere se pšenica seje, poprej na suho denejo, to pa tudi zavoljo tega, ker pšenica mokrote prenašati ne more.

Učitelj: Čas, ob katerem se ima pšenica sejati, se ne more natanko povedati, ker podnebje ni po vseh deželah enako, pa tudi zima in mraz po nekterih krajih dalj, a po drugih zopet manj časa trpi. Zató se pa tudi po goratih in visokih krajih ozimina 14 dni prej seje, nego po ravninah in nizkih dolinah; jarina pa ravno toliko pozneje. Debela mrzla zemlja se mora spomladi pozneje, v jeseni pa poprej, kakor rahla in gorka, obsejati. Ravno tako se mora senčna njiva v jeseni poprej, v spomladi pozneje nasejati in to zategadel, ker se senčna zemlja na jesen pred izhladi in v spomladi kasneje ogreje. — Neki star pregovor pravi: Pšenico štirnajst dni pred Šmiheljem sejati je dobro, a štirnajst dni po Šmihelji še boljše. Držite se tedaj tega pregovora in dobro jo boste zadeli. — Nadalje je treba pšenico vselej bolj redko in nikoli pregosto sejati; pregosta setev je vselej škodljiva. Žalibog, da mnogokrat vidimo njive, ki so tako gosto obsejane, da so bolj senokošam, nego polju podobne. Če take njive pogledamo, si drugega misliti ne moremo, kakor to, da je tak gospodar pravi bahač, ki hoče pokazati, da ima dovolj sémena za potrat. Naj je njiva še tako dobro pognojena in še tako skrbno obdelana, nikoli ne bo pridelek pri gostej setvi tako obilen, kakor tam, kjer se je bolj redko sejalo. Ako se pšenica pregosto seje, pridelala se je mnogo manj in tudi pridelek ni nikoli tako lep, kakor bi bil tedaj, ako se bi bila bolj redko sejala. Vrhi tega se pa tudi preveč sémena potratí in marsiktere pšenične bolezni se prikažejo. Na takih krajih, koder je zemlja dobra in vreme ugodno, pšenica rada poleže, ako je bila pre-

gosto sejana; če po tem še mokro vreme nastane, se tudi na popolnoma rodovitnem polji prav malo dobre pšenice pridela. Res je, da gosta setev iz početka prav lepo in veselo raste; toda pozneje, ko bi imelo zrnje še le prav plenjati, se pa tudi zadosti očitno vidi, da ne raste več tako veselo kakor poprej, to pa zatagadel ne, ker zrak in solnce ne moreta vmes.

Župan: Po svojih lastnih skušnjah vam moram povedati, da kar se mene tiče, nisem še nikoli tam največ pridelal, kjer sem najgostejše sejal. Tega sem se predlanskem prav do dobrega prepričal, ko mi je v jeseni tega leta polž eno njivo tako pokončal, da mi je na njej komaj tretji del posetve ostal, a vendar je bil pridelek na ravno tej njivi tako obilen, kakor o najboljši letini in pridelano zrnje je bilo tako lepó, da si ga nisem mogel lepšega željeti.

Završnik: Prav dobro, da to vemo; sejali bomo odsihmal redkeje, kajti škoda je gotovo velika, ako se s trudom in težavo pridelano seme po nepotrebnem raztresla.

Lipovec: Le počakajte enmalo in ne sodite pre- naglo! Jaz namreč mislim, da to nič ne dé, ako se ozimina v jeseni pregosto seje, kajti po zimi je i takó nekoliko pozebe in v tem slučaju je gotovo dobro bilo, da se je prav gosto sejalo.

Hrastovšek: Lej ga no! Ti si jo pa prav dobro povedal, tudi jaz sem teh misli, le upal se nisem povedati. Zdaj sem pa vendar zeló radoveden, kako se boste, gosp. učitelj, iz te zadrege izmotali, kajti tajiti vendar nikakor ne morete, da bi gosta setev, posebno v jeseni, ne bila dobra in koristna. Kaj?

Učitelj: Prav v nobenej zadregi nisem o tej zadevi in izgovor, ki ga je sosed Lipovec stavil, je popolnoma prazen, kar vam tudi prav lahko dokazem.

Hrastovšek: I nu, pa nam dokažite to stvar; poprej jaz takó ne vrjamem, da bi bilo mnenje soseda Lipovca prazno; marveč jaz to mnenje še celó potrjujem ter pravim, da je res takó, kakor je Lipovec povedal.

Učitelj: Poslušajte me tedaj, razložiti vam hočem to reč ob kratkem: Ne samo pšenica, ampak tudi vsako drugo pregosto vsejano žito se ne more takó vkoreniniti in tako močno zarasti, kakor takrat, ako se bolj redko seje, da imajo mlade koreninice v zemlji dovolj prostora in se tem lože razraščajó. Žito pa, ki se v jeseni ni močno zarastlo, ostane slabeje in zimski mraz mu toliko bolj škóduje.

Hribar: Tako je; zdaj jo pa imate! Jaz sem namreč že naprej vedel, da se bodo gospod učitelj izrezali in vam jo zasolili. Kaj pravite Hrastovšek zdaj pa vi k temu?

Hrastovšek: I nu; vsaj je le Lipovec ugovarjal in jaz mu sem le enmalo povdarjal, zdaj pa vidim, da se tudi Lipovec moti in gospod učitelj imajo prav.

Lipovec: Odslej ostanimo pri tem, da je bolje, ako se pšenica nekoliko redkeje, nego pa pregosto seje in pravde naj bo konec.

(Konec VIII. nedelje prihodnjíc.)

Lilija

Dekle:

Kak' si lepa, lil'ja bela,
Pravi vzor nedolžnosti;
Kak' te rada bi imela!
Al te smem utrgati?

Lilija:

O, utrgaj, dekle zalo,
Mene, lepo rožico!
Le domú jo nesi kmalo,
Kakor biser varuj jo!

Bog je vstvaril me v svarilo,
Na izgled vam, deklice!
Naj bi se ne pozabilo,
Kak zaklad nedolžnost je! —

Janez Leban.

Pomladanska

Pozdravljena mi bodi,
Preljuba pomlad ti,
Kar diha, giblje, hodi,
Se tebe veseli!
Po logih, prek livade
Mi ptičice pojó,
Vse poti in ograde
Cvetlice kinčajo.

Ta pomladi krasota
Mi up zagotovi —
Do tebe, ki lepota
Neizvenjljiva si!
Da kakor nje zbujenje,
Tak moje tud telo
Se v novo bo življenje
Iz groba vzdignilo.

Fr. B—k.

Ovčja reja v Kanalski dolini na Koroškem.

(Spisal L. Ferčnik.)

(Konec.)

Kdor jemlje, mora založiti pastirje z jedjó za čas jemanja; ti so pa časih zviti tiči. Kakoršna jed, si mislijo, takošna bo paša; na paši je pa veliko ležeče. Ako pasejo proti soncu, kjer so trave okusniše in jeder-nate, ima živina manj mleka, pa mleko je bolj mastno in močno, daje več sira in več skute, in manj vode ali sirtke — siratne.

Navadno daje mizura, to je 12 bokalov neposnetega mleka po 4 $\frac{1}{2}$ do 5 $\frac{1}{2}$ liber sira in 2 libri skute. Iz mleka po močni paši spravijo do 6 liber sira. Če je šla živina po senčni strani, se mleka več namolze; pa mleko nima toliko moči, iz ene mizure se spravi po $\frac{1}{2}$ do 1 libre sira manj. Nad skopimi gospodarji, ki dajejo slabo jed, se maščujejo pastirji s tem, da ob času njih jemanja pasejo po osojnih rebrih.

Prva molža je že zjutraj ob 3, druga ob treh po poldne. Kdor jemlje, navadno sam siri, ali pa naprosi drugega za to delo. Vsakemu to delo ne gre dobro od rok, treba je pri zasiranji spretnosti in zvedenosti. Nekteri pokazijo sir, da je za nič. — Eden porabi preveč siršča, drugi pusti mleko preveč sogreti, spet drugi premalo; časih se sir še le poznej pokvari. Tudi pri vsolenji in vdelanji skute se ne zna vsak dobro obh-diti, mnogokrat se jim spridi in splesnije, kedar ni bila dobro vdelana. Sratno dobivajo svinje, ktere jo rade srkljajo in se pri nji opitajo: toda nevarna je jim, če se jim daje prevroča. Proti veliki Gospojnici ali velike-mu Šmarnu so navadno že plačani vsi troparji; dobil

je vsak, kar je nameril pri mizuri. Na ovco se rajta ob planinskem času po 6 štihov ali $\frac{3}{4}$ mizure, kar znese pri jemanji 9 bokalov mleka in dá okoli 4 liber sira in okoli 2 libri skute. Ravno toliko se rajta na ovco pred planino, po planini pa en malo manj; za celi čas, kar ovca molze, se rajta na eno po 15 k večem po 18 šti-hov, kar znese 24 do 27 bokalov mleka ali 10 do 11 liber sira in okoli 4 liber skute. Po planini žene vsak tropar živino k svoji staji, ktere so navadno blizo planin.

Poglejmo v dolino! Kaj je med planinskim časom opravljaj tropar? Med tem, ko živina hodi po planinah, doma sečejo, narprej ledino, poznej senožeti. Prvemu senu iz travnikov in nagnjenih senožet se pravi ledina. Na senožetih, ktere se le enkrat sečejo, pustijo seno da-lej stati in bolj dozoreti, nekaj zato, da je trši in ga ovce toliko ne pozobljejo, nekaj pa zato, da travne se-mena dozoriyo, izpadajo in se spet zasejejo. V nižjih senožetih začnejo seči kake 3 tedne po kresu, potem grejo višej in višej, k veliki gospojnici so posekli veči-del že vsi. Le otavo imajo še poseči. Seno se spravi v šupice, ktere imajo v vsaki senožeti, da ga potem, če je pri šupi tudi hlev, ali tam pokladajo živini ali pa po zimi zvozijo domú.

Kedar se jeseni živina odžene od hleva, raztresejo vdeleni gnoj po senožeti, ter ga dobro razdenejo, da ga mora dež ali sneg prav v zemljo zaprati.

Zemlji se je čez leto veliko vzelo; vzela se je tra-va, seno, ki je preredito mnogo ovac, naredilo mesa, mleka, sira i. t. d. Kar je zemlja dala, se ji mora povrniti; v zameno se ji povrača z gnojem, kar je za njo maslo. Od daleč lahko razločiš pognojene senožeti od nepogno-jenih; daleč že spoznaš senožeti marljivih troparjev, ki jih gnojijo, od senožet netroparskih.

Vsa opravila troparjev smo že omenili, le striže še ne. Ovce se strižejo trikrat v letu; prvokrat spomladi, drugokrat po planini, tretjokrat o božiču. Najboljši ste striži pozimska in jesenska: na eno močno ovco se ra-čuni 2 $\frac{1}{2}$ libri volne.

Preračunimo, koliko nese dobra ovca troparju na leto. Plačeval se je sir v prejšnih letih libra po 20 kr., to leto je poskočila cena eni libri čez 30 do 35 kr. Volne se je plačevala libra po 70 do 75 kr.

Postavimo, da nese ena ovca na leto:

1 jagnje po 2 gld.	50 kr.	=	2 gld.	50 kr.
sira po 10 liber	à 30 "	=	3 "	— "
skute po 4 "	à 15 "	=	— "	60 "
volne " 2 "	à 60 "	=	1 "	20 "
Vkup				7 " 30 "

Preračunimo še stroške. Na ovco se rajta, če je leto ugodno in se pasejo dolgo v jesen, še 5 centov narmanj sena; cent po gold. = 5 gld. Potem za 40 glav enega pastirja, ki stoji 50 gld. — in zraven še živež. Povrh pridejo še stroški o planinskem času, za lek, otrobi in sol, za ravnanje poslopja, hlevov, staj za lastni trud i. t. d. Iz tega se razvidi, da ovce rediti, le tam dobro kaže, kjer se seno nima kam prodati, kjer strmi hribi niso za drugo planinsko gospodarstvo in le tako dolgo, dokler cena sena 1 gold. ne presega. Seno ku-povati in ovce rediti bi neslo le čez hrbet. Blizo dve leti tropar od ovce nima drugega dobička kot samo volno; za te stroške ima potem ovčino meso in kožo, kedar ovco zakolje. Stroške za napravljanje stelje mu obilno povrne dobljeni gnoj, ki je prav dober posebno za mrzla zemljišča. Le pridnemu in previdnemu

gospodarju se plača trud, da more pri ovčji reji shajati in živeti, zanikarnež pa in kdor hoče delati s tujimi ljudmi, ne bo shajal posebno, če ima še nesrečo, da mu po boleznih pade več glav ali pa se pobijejo po skalah. Vprašal sem enkrat gospodarja, zakaj ne redi raji več krav na mesto ovac. On mi pa odgovori: „Ovca več nese in veččas nese, krava pa ne. Ona le nese pri večih mestih, kjer se mleko drago prodaja.“ Prav sem mu dal.

Moder kmet.

(Posl. Božič.)

Po kmetih je navada, da gospodarji — starši — prej ali poznej izročajo svoje premoženje enemu ali drugemu sinu, druge pak omože ali kako drugače h kruhu pripravijo, sami pak potem živé od poboljška — poboljšenge — v hiši tistega, ki je njihov nasled-nik. Vse bi bilo prav, ko bi le vsi zmiraj dolžnost svojo dopolnjevali, ali večkrat nastanejo žalostni prepiri in pravde, ki življenje grené in ves ljubi mir božji iz hiše spodé. —

Bil je nekje premožen pa že postaren kmet, ki je imel več sinov in hčer, ki so že vdane bile. Bodisi, da mu je kdo svetoval ali da se je sam spomnil, posihmal sklene izročiti svoje premoženje enemu izmed svojih sinov, sam pak mirno in zadovoljno živeti na stare dni. Pokliče tedaj vse svoje vkup ter jim reče: „Dragi moji! vi vidite, da sem se postaral in že nekako oslabel, tedaj je treba, da grem k pokoju. A zdaj mi gre naj-prej to stvar dobro premisliti, potem pa Vas bom čez dva meseca spet poklical ter povedal, kaj in kako sem sklenil storiti.“ —

Dobro. Hitro mine ta čas. Stari oča res dajó spet vse svoje k sebi poklicati ter jim kako tako re-čejo: „Dragi moji! Odkar se videli nismo, naučil sem se še v starosti nekaj, kar vam rade volje zdaj povem. Zapomnite si to dobro! Hodé nekega dne po vrtu za-pazim v onem votlem jabelku, da imajo vrabci mlade notri. Vzamen jih vun ter denem ptičnico, ki jo obesim pri oknu na steno. Stara dva sta bila v velikih skrbéh za svoje mlade, kam da so prešli; potem pa ko jih vgladata, bila sta hitro pri ptičnici. Mladi s perotmi treptajo in zijajo, da bi kaj hrane dobili, kakor je že tičja navada. In ni bilo to zastoj, kajti večkrat na dan sta priletela stara ter jih nahranila. — Ko pa mla-dičem peroti izrastejo, nastavim blizo ptičnice zanjke ter srečno vjamen stara dva, ki ju potem v tičnico zaprem, mladiče pa izpustim. Dokler so bili le-ti zaprti, nosila sta jim stara vedno hrane; ko pa stara zaprem, mislil sem si, da ju bodo zanaprej tudi mladi tako lepo hra-nili; ali zmotil sem se jako, kajti stara bi bila poprej lakote in žeje pocepala, predno bi jim bili mladi kaj prinesli. — Zato, ljubi moji! hočem še dalje sam go-spodariti, dokler imam še kaj moči; potem pa bom že poskrbel za naslednika. Kajti brez glave storjena, je rada skažena in — mladim ne gre vselej verovati, niso radi mož — beseda. Tudi tiči nas lahko kaj naučé!“ — To je dro premisleka in spomina vredno!

Najhujša zima 17. stoletja.

Najhujša zima 17. stoletja je bila prve mesece leta 1709. Mraz je na dan sv. 3 Kraljev najvišjo stopnjo dosegel, in je bil tak, da brez posebne sile si ni nobeden človek upal iz zakurjene hiše; tudi po hišah je zmrznilo dosti ljudi. Cerkve so bile prazne, ker za sv. mašo niso mogli ne vina in ne vode ohraniti, tudi prižnice in sodnije so bile prazne. Vino je po kletih zmrznilo, živina je poginjevala v hlevih; mnogovrstna divja žival je zahajala v hiše; ker je bil velik sneg vse kraje zapadel. —

Tiči so cepali mrtvi spod neba, ribe so poginile po ribnjakih, kateri so bili do dna zamrznjeni. Ozimina na polji in trta po vinogradih je šla pod zeló; mraz je prekrhnil mnogo sadnega in gozdnega drevja; skale in pečine so se raspokale in letele navzdol. Mnogo let je preteklo, predno se je škoda te strašne zime poravnala; vinograde in oljnike so morali z nova zasajati, in mnogo let so se videli kruljevi ljudje, katerim so po zmrzlini prsti na rokah in nogah odpadli, kakor da bi se bili bojevali v najbolj strašnih bitvah. —

A. Jurinec.

Dva čudna lista.

Po slavni zmagi krščanske vojske pri Lepantu l. 1571, kjer je bila turška vojska pod sultanom Selimom II. pobita, pisal je le-tá Donu Juanu Avstrijskemu, poveljniku krš. vojske, med drugim to-le:

„Tvoja hrabrost, plemeniti Don Juan, kteremu je bilo namenjeno, edinemu in prvemu po tako dolgem času, vseoblastnemu, zmirajsrčnemu in slavnemu osmanskemu gospodarju škodo narejati, ta me sili, čeravno sem razžaljen, tale ti darila poslati, ki je moraš v večji časti imeti, kakor katero koli si bojiš srečo, ki bi te zadeti utegnila; kajti prejmeš je od tega, ki čeravno je naj večji izmed vseh ljudi pod solncem, se vendar s svojo radodarnostjo s teboj primerja, ker te za vrednega spozna, da te njegovo veličanstvo počasti. In to želeli bilo je do zdaj mnogim lože, kakor pa doseči. Prósi Boga, da bi te naše jeze obvaroval!“ (Tako turška oholost!)

Na to mu odgovori Don Juan: „Tvoje pismo in darila tvoja (cenjena za 12.000 cekinov) sem za dobro sprejel; darila so tvoje radodarnosti vredna, pismo pa hrabrosti, katero mi je Bog podelil, da bi branil verne in se srčno vojskoval zoper osmansko hišo, kterej sem začel kot neizskušeni otročaj, kakor si me imenoval, škodo delati. Lehko si misliš, kako se bo to končalo, ker sam pripoznavam, da sem posebno hraber vojskovodja.“ Pošlje mu tudi v dar vjetega Grka ter še pristavi to-le: „Dasiravno bi mu bil lahko življenje vzel, vendar sem ga pomilostil ter mu zraven še vse svoje namere in priprave pokazal, da vidiš, kako te bom nenehoma z vojsko napadal. Sicer pa ne smeš tega zametovati in moraš si za največo čast šteti to, da je kristjan, Don Juan, darila tvoja sprejel in ti s tem pismom odgovoril.“

J. B.

Gospodarske drobtine.

Kožuhovino in volnato robo moljev obvarovati. Poletu naj se dobro poškropi s tanjšanim (rafiniranim) kamnenim oljem, potem naj se zravná vkup in povije v prtino ter tako shrani do zime. Duh po kamnenem olju se v malo dneh zgubi.

Zoper mravlje. 20 unč ribje masti zmešaj z 2 unčama žveplenega cveta in s tem mazilom namaži drevo 3—4 čevlje visoko, pa ne bojo mravlje na nj lazile.

Pripomoček zoper kačji pik. Nek anglešk zdravnik v Melbournu v Avstraliji trdi po svojih preiskavah in poskušnjah, da pomaga zoper kačji pik amonjak, ki se v žilo od strupene kače pičenega brizglja.

Smešnice.

Govori, kakor znaš. Mnogo ljudi je, ki nekake slave iščejo v tem, da se šopirijo s tujim perjem, da se namreč ponašajo s tujimi običaji ali s tujim jezikom, akoravno jim neznanje tega ali onega dostikrat ne donaja družega nego zasmeh in sramoto. — Tako dojde nedavno neki laži-domorodec pozno v noči v mesto L., stopi z voza in hiti v bližnjo kavarno, kjer ne najde nikogar razen enega gosta. Ta gost, Nemeec po rodu, sedé na stolu premetuje razne časopise iz ene roke v drugo ter reče naposled kavarniku: „weissen Kaffee und die Allgemeine.“ Na to kavarnik odide in kmalo donese kavo, en rožiček (Kipfel) in zahtevani časnik „Allgemeine Zeitung.“ Naš modrijan pa, ki je kaj slabo nemški jezik umel in še manj nemško časnikaštvo poznal, zagrmí kavarniku hoteč pokazati prav moško svojo zvedenost v nemškem: „Mir auch baiss Kaffee und zwei Allgemeine“ — mislil je prismoda, da se rožički nemški zovejo „Allgemeine.“ — Iz tega dogodka izbaja lepi nauk, da se naj nikdo ne peča, zlasti kadar ni potreba, s tujim jezikom, kterega ne zna ali le po sili lomi, ampak da naj vsak le v svojem domačem jeziku, kateri mu dosti bolj pristuje, občuje s svetom. —

Dobra priméra. Nekega leta, ko je bila trta zeló slabo obrodila, je djal priprost Doleneec: „Letos pa ne bomo smeli reči „vino brati“ ampak „vino puštaborati.“ —

Cesar in kmet. Cesar Karol V. sreča nekega dne kmeta, ki žene spitanega prešiča na somenj, kmet vpije in preteplje vbogega pujsa, da je groza, ali vse ne pomaga nič; svojeglavni prešič noče naprej. „Ne tepite tako neusmiljeno vboge živali,“ zakličé cesar od daleč, „ampak zgrabite prešiča kar za rep in ga rinete počasi pred seboj, potem bo že šel.“ Kmet stori po tem navetu in glej čudo! prešič prav veselo raca naprej. Ves začuden se kmet obrne, prijazno odkrije in pravi: „Prav lepo se vam zahvalim, žlahtni gospod, za vaš svet, vidi se, da ste imeli že dosti opraviti s prešiči.“ —

J. P. R.

Ogled po svetu.

Avstrijsko-ogerska država. Z Dunaja te dni prihajajo važne novice. V zadnjem listu še nam je ravno pred sklepom bilo mogoče dostaviti, da je minister dr. Giskra odstopil. Opravlja pa svoj posel, dokler ni dokončan državni zbor. Danes pa velja le-ta novica o vseh sedanjih ministrih. Pa kako se je vse to tako razsnovalo? Tako-le: Poljaki, Slovenci, dva Tržačana, trije Bukovinci in Ljubiša so zapustili državni zbor. — Za tem so se ministri zbrali na posvèt, kaj je storiti. Sklenili so, da razpusté vse tiste deželske zборе, katerih poslanci so izstopili iz državnega zbora; ko bi pa cesar tega ne privolil, da stopijo iz službe. Prvosednik ministerski vitez Hasner se podá v Pešto, da pové njegovemu veličanstvu to reč. Ali cesar ni dovolil, da bi razpustili deželske zборе, marveč je, vrnivši se v Beč, sprejel prošnjo ministrov, da odstopijo. Najzadnje vesti do zdaj vedó, da je Poljak grof Alfred Potocki izvoljen za to, da sestavi nove ministre, med tem vladajo stari. Pri tem mu bo najbolj pomagal državni kancelar grof Beust, kateremu največ upliva pripisujejo v le-teh najnovejših dogodbah. Po časnikih beremo mnogo imen tacih mož, ki imajo priti na ministerske prestole. Vendar se proti priznava, da gotovosti v tem ni še nobene. — Ako prašáš, kaj je Poljake, Slovence i. t. d. nagnilo ravno zdaj, da so Dunaju hrbet pokazali, ni posebno lahko, prav jasen odgovor dati. Gotovo je, da so Poljaci že veliko prej vedeli, da ne bo nič z resolucijo. Nekaj se trdi, da neposredni povod temu je neka volilna postava za silo, katero je vlada še hotela na noge spraviti. Pišejo pa tudi, da so ti možje vse naprej vedeli in videli, kako pride, da so torej že naprej odločili izstop ravno za ta kot najboljši čas. — Po številu ima državni zbor še toliko glav, da ima pravico sklepati. Sicer pa mu Nemci pravijo „rumpfparlament,“ to je čok brez glave, kar je v resnici. Po nekterih razmerah se dá soditi, da bomo kmalo doživeli važnih prememb, gotovo je tudi, da se brž razide tudi ostanek tega zbora, menda še predno današnji Besednik priroma do svojih čitateljev; vendar danes še ne vemo, kakošno imé se bo dalo temu razhodu.

V gosposki zbornici je sprejeta postava za pridobitek, le nekaj točk so malo polajšali in pogladili. Le-ta zbornica ima le še proračun odobriti, potem bo menda konec.

Kakor dunajski liberalci z Nenemci, tako v ogerskem zboru ravnajo z Nemagjari. Imajo pa tudi translajtanski Slovani nekatere izvrstne zastopnike, n. pr. dr. Miletiča i. v. dr. Le-tí bojo pač morali vse drugačne strune napenjati, kakor jim svetujejo naše gore listi.

Hrvaški deželni zbor se snide 20. aprila, kakor je zdaj določeno.

Nemško. Zbornice po raznih nemških državah so v zdunjem času zeló ugovarjale zoper presilne teže, ktere vnojaštvo deželam nalaga, da jih posebno tlačí v denarstvenih zadevah. Opravile kaj pa da so le malo ali morebiti do zdaj celo nič, ker vlade se jako upirajo enacemu prizadevanju.

Francosko. Nova ustavna doba dela veliko hrupa, pa važniši dogodki so še le v osnovi. — Princ Peter ni obsojen, ki je vstrelil časnikarja Noir-a. Mnogim je to všeč, veliko pa je tudi nezadovoljnih.

Laško. Veliko veliko pišejo dnevniko o sedanjem cerkvenem zboru v Rimu. Nekatoličanom ta zbor silno preseda.

Cerkev ima trd boj, pa saj ga je imela zmerom. Ne pripušča nam prostor, da bi kaj več napisali o tem, pa tudi iz pravega vira do zdaj dohaja le malo vesti, iz nasprotnih virov pa ne moremo zajemati, ker je očevidno veliko izmišljenega, mnogo skovanega t. j. zlaganega. —

V Viktor Emanvelovem kraljestvu se spet nekako bolj gibljejo rogovileži republikanci. Laška ima pač še mnogo ran, ki se ne dadó zaceliti. Pa kaj, kje jih neki ni?

Špansko. Na Španskem, kjer je toliko reči narobe in v zmešnjavi, vendar nočejo iz šol odpraviti verozakona, to je krščanskega nauka. Kortesi, poslanci španske zbornice, so ministru izrekli nezaupanje, ker je to hotel storiti.

Rusko. Razglasuje se, da bode letos v Moskvi spet shod slovanskih rodoljubov. To bo pa spet preglavice delalo zahodnjim sosedom.

Razne novice.

„Pavliha.“ G. Fr. Levstik bo lastnik in vrednik novemu slovenskemu šaljivemu listu, ki na Dunaji pride prvič na svitlo 24. dan aprila meseca tega leta. Oblika mu bo taka, kakoršna je nemškemu listu „Figaro.“ Izhajal bo 8. in 24. dan vsacega meseca. Cena mu je do konca avgusta 1 gld. a. v., do konca decembra 2 gld. a. v. — Naročnina se pošilja na Dunaj z naslovom: Fr. Levstik, Redakteur des slovenischen humoristischen Blattes „Pavliha.“ Wien, III., Ungargasse 39. — „Pavliha bo v politiki brez ozira na desno ali na levo pravi Slovan, kakor se umeje samo ob sebi, in poleg tega oster zabavljivec na polji slovstva in okusa sploh tudi v javnem narodnem življenji. Kar je pri nas v teh krogih neumnega, smešnega ali napačnega, nič se ne bo njegovemu biču zdélo sveto, bodi si osoba ali stvar. Napake je najprvo treba spoznati, še le potem se dadé poboljšati.“ Tako beremo v g. vrednikovem oznanilu, kateremu je dostavljeno, da že ima ter si bo izkušal pridobiti novih pomočnikov in da bo list donášal tudi satirične podobe, kakor drugi listi enake vrste. — Oveselili smo se takega početja v tacih rokah. In kar se tiče zasluženega bičanja, naj zadene kogar hoče, tudi nas, v tem smo enacih misli s „Pavlihatom,“ gotovo veliko bolj ko marsikdo. Ako pa smemo na ravnost razodeti svoje misli, moramo reči, da bi veliko raji g. Levstika videli pri delu na pravem prostoru slovstvenega polja, kjer je že mnogo izvrstnega spravil na dan. Res žalibože, da se nočemo učiti, da v vsakdanji prozi je toliko nevkretnosti, da se Bogu smili; celó pri pisateljih, ki trobijo o lepi pravilni pisavi, ki pripovedujejo, kako naj se stavek začinja, ki grajajo stavljenje enklitičnih besed, dá se po lastnih njihovih spisih soditi, da sami ne vedó, kako se postavljajo enklitice in so celó okorni. Ali je tudi in če Bog dá bo še veliko tacih, ki hrepené po dobrih izgledih in se učé iz njih. Dela enake vrste najbolj povzdigajo slovstvo in za-nje bo prihodnost imela največo hvaležnost! Toliko mimogredé, sicer pa vso srečo „Pavlihatu!“

„Petelinček.“ Pod tem naslovom bo v Trstu izhajal šaljiv slovenski list. „J. Zarja“ naznanja, da podeli darilo 10 gld. v srebru za najboljšo humoristično izvirno noveleto, do konca maja poslano g. H. Martelancu, vredniku v Trstu. Zadržaj naj se vzame iz kmečkega življenja.

Eden ki ima prav trdo glavo. V ogerskem trgu Aggtelek je pred kratkim sedelo več gospodarjev v krčmi in je pregledavalo neko novo revolvo (pištolo) nekega nazočega gosta. Po naključju se sproži pištola in krogla zadene enega gosta v sredino čela, se odbije in pade vsa raztreščena na tla. Zadeti pade tudi na tla, vse se je tím bolj prestrašilo, ker 2 uri na okolici ni bilo nobenega zdravnika. Ko je ta prišel, se je ranjen že mnogo bole občutil in zdravnik je v veselje vseh nazočih rekel, da ustreljeni celo ni nevarno ranjen. Krogla je odnesla samo nekoliko kože iz čela, brez da bi bila kost srtla. Res prav redek, nenavadno srečen primerljaj.

Nabite puške je treba dobro paziti. Pred kratkim gre neki gozdnar skoz vas Zahradka in tamo obiše nekega kmeta. Ko stopi v lišo, postavi svojo nabito puško v veži v kot in stopi v sobo. Med tim je šel mimo hiše 13 let stari fant sosedov, vidi puško, jo vzame v roke in reče iz šale v dvoru stoječemu fanteku: „Stoj, jaz te bom vstrelil!“ Komej da je te besede izustil, počí puška in fant v dvoru pade mrtev na tla. Se ve, da se je ta žalostni primerljaj naznanil gosposki, ki je tudi prišla preiskavat, ali kaj pomaga, fant je bil naglo usmrten po neskrbnosti gozdnarjevi.

Oglasnik.

Dohodki za Janežičevo ustanovitev.

	gold.	kr.
Prenesek iz zadnjega lista	514	40
Poslali so na dalje gospodje:		
236 Martin Šašl, nunski spovednik pri sv. Duhu	2	—
237 Mohorjevi družniki Radiške fare	4	60
238 Dr. Kopač, pravdosrednik v Zagrebu	10	—
239 U. Košiček, podžupnik	1	—
240 V. Babukovič, gimn. profesor v Zagrebu	1	—
241 M. Mesič, profesor akadem.	—	90
242 Mohorjevi družniki	2	20
243 Dr. J. Bleiweis v Ljubljani	5	—
244 J. Kolarič, kaplan v Kostivnici	1	70
245 Šim. Mudén, fajmošter v Slov. Plajberze	1	—
246 Mohorjevi družniki v Veršecu	1	20
247 v Varaždinu	1	60
248 v Žusemu	2	—
249 v Trnovem	4	60
250 J. Brinšek v Trnovem	1	—
251 M. Kulavec, župnik v Št. Vidu pri Zatičini	1	—
252 Fr. Svetlin, eksposit na Goričici	1	—
253 Pavl Müller, župnik na Diekšah	2	—
254 Mohorjevi družniki v Zagorji	1	70
255 v Skalrah	2	—
256 v Krašnji	1	—
257 S. Gregorič, kaplan v Kobaridu	2	—
258 Mohorjevi družniki v Krki	1	20
259 P. Kopal, vikar v Sedlu	2	—
260 J. Lapanja, vikar v Kredi	—	30
261 S. Rak, kaplan v Št. Vidu pri Planini	—	20
262 Mohorjevi družniki v Planini	2	20
263 J. Bilc, duhoven v Ložicah	—	50
264 J. Zagorjan, kaplan v Rovtah	—	60
265 J. Mrak, farni pomočnik v Stari Loki	1	—
266 Mohorjevi družniki v Št. Vidu pri Jpavi	1	20
267 Val. Legat, fajmošter v Borovljah	1	—
268 Mohorjevi družniki	—	40
269 v Slov. Plajberze	1	—
270 Štiri družniki v Škofji Loki	2	40
271 Valentin Kapun, provizor na Sorici	1	50
(Dalje prihodnjič.)	Skupnina	580 gl. 40

V Celovcu 6. aprila 1870.

Odbor.

Dohodki družbe sv. Mohora l. 1870.

	gold.	kr.
č. dosmrtni udje:		
Okoren Miha, kmet v stari Loki	15	—
Puc Alojzi, duh. pom na Dovjem	8	—
O. Maksimilijan Pivc v Admontu	15	—
č. letni udje:		
J. Virant, duh. pom. v Trnovem	75	10
J. Vrbanček, farman v Krašnji	15	—
F. Vihar, kaplan v Svetinjah	38	—
P. Režek, kaplan v Krki	32	—
Fr. Kosar, dekan v Kozjem	199	20
Fr. Juvančič, dekan pri Novi cerkvi	184	—
V. Mandelc, kr. gimn. profesor v Varaždinu	11	—
J. Brodnik, fajmošter v Vel. Laščah	37	50
Bl. Justin, kaplan v Mirni peči	23	—
A. Jekše, dekan v Kobaridu	109	—
Fr. Jan, kaplan v Skalrah	93	—
Fr. Bradaška, kr. gimn. profesor v Zagrebu	39	—
A. Lenasi, kaplan v Logatcu	24	—
A. Balon, župnik v Polzeli	26	—
J. Miler, fajmošter v Mirni	13	30
M. Paprej, dekan v Braslovčah	171	—
O. Tito Trop, franjevac v Varaždinu	12	—
Fr. Jančar, kaplan v Negovi	40	—
J. Hašnik, župnik v Št. Jurji	43	—
A. Potočnik, fajmošter v Planini	87	60
M. Frelj, farman na Premu	4	—
J. Zagorjan, kaplan v Rovtah	30	40
J. Kvaternik, dekan v Gerovem	48	50
V. Plemel, farni predstojnik na Koroški Beli	14	30
J. Bilc, kurat na Luzicah	13	—
J. Mrak, duh. pomočnik v Stari Loki	54	—
V. Rebernik, trgovec v Šmihelu	20	—
V. Legat, fajmošter v Borovljah	25	—
S. Peharč, dekan v Gradu	438	90
Fr. Vrančič, duh. pom. v Polhovem Gradcu	40	—
A. Praprotnik, učitelj v Vremi	8	—
J. Golinar, župnik pri Mariji snežni na Velki	14	—
Čč. gg. Š. Rak 1, Fr. Zupancič 1, M. Rihtaršič 2, J. Ojel 3, Fr. Škerjanc 1, Sušnik M. 1, Fr. Pogorenc 1, L. Herg 1, O. R. Vagaja 2, J. Lopič 1 gld. 20 kr., M. Saje 2, Dobajnikar 3, Janah 3	22	20
Vkup	2043 gl.	—

Žitna cena.

Povsod po vagánu prerajšana.

Ime žita	V Celovcu		V Ljubljani		V Mariboru		V Varaždinu		V Kranji	
	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.
Pšenica	5	10	5	—	4	70	4	10	5	50
Rež	3	40	2	90	3	15	2	85	3	60
Ječmen	—	—	3	—	—	—	2	60	3	—
Ajda	2	40	2	70	2	90	2	50	3	30
Tursica	2	99	3	—	3	—	2	75	3	80
Proso (Pšeno)	—	—	2	90	2	40	2	70	3	30
Oves	2	28	1	80	2	10	1	85	2	80
Krompir	—	—	1	90	1	50	2	—	1	70
Fižol	—	—	—	—	—	—	—	—	4	48

Kurzi na Dunaji 7. aprila 1870.

5% metalike	60 gld. 75 kr.	Nadavek na srebro 120 gld. 75 kr.
Národno posojilo 70	—	Cekini 5 „ 85

Dopisovalnica.

Besednikova. K. K. v Sp. P. Na dolgu ste za Besednik od 1. januarja t. l. naprej. —